

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

підготовки	бакалавра
спеціальності	014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)
освітньо-професійної програми	Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Силабус ОК «Теоретичний курс німецької мови» підготовки бакалавра із галузі знань «01 Освіта / Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література».

Розробник:

Лисецька Н. Г., доцент, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
німецької філології**

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри: (доц. Зубач О. А.)

I. Опис ОК

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література), Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Лекції: 22 год.
		Семінарські: 28 год.
		Самостійна робота: 62 год.
ІНДЗ: немає	Консультації: 8 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	німецька, українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Лисецька Наталія Григорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 066 1050516
	lysetska.nataliya@vnu.edu.ua
Сторінка курсу стилістики в Moodle:	протокол науково-методичної ради університету №2 від 25.10.2023 р. URL : https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2072

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. «Теоретичний курс німецької мови» об'єднує такі ОК, як лексикологія та стилістика.

«Лексикологія» є складовою частиною мовознавчої науки і займається

дослідженням як окремих мовних знаків (морфем, слів, сталих словосполучень), так і словникового складу мови загалом. Провідною ідеєю курсу «Лексикологія німецької мови» є поглиблення знань студентів про семантичні та функціональні особливості мовних одиниць, які сприяють вдосконаленню навичок усної та письмової комунікації.

Предметом вивчення ОК «Стилістика» є функціонально-стильові засоби мови та їхнє застосування з огляду норм, стилю в усіх мовознавчих значеннях цього терміну, експресивних засобів мови та стилістичних фігур.

Пререквізити: ефективність засвоєння змісту теоретичного курсу німецької мови значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанує матеріал таких дисциплін: практика усного та писемного мовлення німецької мови, практична граматики німецької мови, вступ до мовознавства.

Постреквізити: для успішного складання атестаційного іспиту.

Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсу є опанування студентами як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних знань з лексикології та стилістики німецької мови з огляду наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування у майбутніх фахівців основ наукового мислення з перспективою використання матеріалів курсу у професійній діяльності.

Курс «Лексикологія» передбачає вивчення слова як основної одиниці мови, його морфемної структури; значення слова, зміни значення слова та різних типів значень; сталих сполучень слів фразеологічного та нефразеологічного характеру; основних способів збагачення словникового складу мову, таких як словотвір, запозичення; генетичний, історичний аналіз словникового фонду сучасної німецької мови; а також дослідження проблем лексико- та фразеографії сучасної німецької мови. Основними завданнями вивчення курсу лексикології сучасної німецької мови є:

- Формування у здобувачів освіти наукового уявлення про системний характер лексики німецької мови з урахуванням місця того чи іншого мовного явища в лексичній системі; розвиток вміння розуміти складні зв'язки між різними лінгвістичними науками: лексикологією та стилістикою.
- Ознайомлення здобувачів із словниковим складом сучасної німецької мови у всій його різноманітності, з його специфікою, з його територіальною, соціальною і історичною диференціацією.
- Ознайомлення здобувачів освіти з проблематикою лексикологічних досліджень, понятійним апаратом лексикології, методами лінгвістичних досліджень, з дискусійними проблемами і концепціями, які відображені у

найбільш визначних працях вітчизняних та зарубіжних (зокрема німецьких) лінгвістів.

- Навчити здобувачів освіти аналізувати мовний матеріал, ставити і розв'язувати наукові лексикологічні проблеми, послідовно застосовувати висунуті теоретичні положення в практиці лінгвістичного аналізу.

Професійна спрямованість курсу полягає у виробленні у здобувачів освіти відповідних науково-професійних вмінь пояснювати лексичні явища на основі їхнього глибокого теоретичного осмислення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стилістика» є набуття фахових компетентностей, теоретичних знань із стилістики німецької мови і розвиток практичних вмінь з метою стилістичного аналізу та лінгвістичної інтерпретації текстів різних стилів, а також підготовки студентів до написання курсових робіт. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стилістика» є ознайомлення студентів із проблемами сучасної стилістики, з понятійним апаратом сучасної стилістики, а також: з головними факторами та закономірностями стилеутворення та систематики стилевих рис, основними критеріями та принципами класифікації функціональних стилів та стильовою оцінкою тексту, зі стилістичним значенням мовних одиниць та нормою для вживання мовних одиниць у писемному та усному мовленні у конкретній комунікативній ситуації, з різноманітними композиційно-мовленнєвими формами, зі стилістичними засобами, притаманними системі сучасної німецької мови та оволодіння навичками свідомого вибору стилістичних засобів для ефективної передачі відповідної інформації при формулюванні власних думок, або ж для майстерності перекладу текстів різних жанрів і стилів. Ці стилістичні засоби розглядаються послідовно на лексичному, граматичному рівнях. На завершальному етапі вивчення дисципліни студенти роблять стилістичний аналіз художнього тексту.

Методи, які використовуються на лекційних заняттях: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий. Методи, які використовуються на практичних заняттях: репродуктивний, частково-пошуковий, машинного контролю, дослідницький.

Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення теоретичного курсу німецької мови здобувачі вищої освіти галузі знань «01 Освіта / Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)», за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література» повинні оволодіти такими загальними компетентностями (ЗК) та фаховими компетентностями (ФК), як:

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі середньої освіти.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови.

ФК 14. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ФК 16. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 14. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН 19. *Характеризує* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; *аналізує* твір за його ознаками і в контексті епохи, *називає* жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 20. *Демонструє* володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 21. Доводить конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснює мовний і мовленнєвий матеріал, вміє сам і навчає учнів користуватися словниками різних типів.

ПРН 22. Аналізує, коментує, реферує і перекладає тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 23. Уміє критично опрацювати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. Демонструє здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

IV. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
ЛЕКСИКОЛОГІЯ						
Змістовий модуль 1. Слово як основна номінативна одиниця в лексико-семантичній системі мови.						
Тема 1. Лексикологія як галузь науки про мову та як навчальна дисципліна. Слово як основна одиниця мови.	6	2	2	2	-	ДС
Тема 2. Лексичне значення слова. Полісемія та омонімія. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.	10	2	2	6	-	ДС,Т, РЗ/5
Разом за модулем 1	16	4	4	8	-	5
Змістовий модуль 2. Шляхи збагачення словникового складу сучасної німецької мови.						
Тема 3. Словотворення в сучасній німецькій мові. Запозичення в сучасній німецькій мові.	11	2	2	6	1	ДС,Т, РЗ/5
Тема 4. Семантична деривація на рівні слова. Фразеологія.	11	2	2	6	1	ДС,Т, РЗ/5
Разом за модулем 2	22	4	4	12	2	10
Змістовий модуль 3. Структура словникового складу німецької мови, тенденції розвитку та способи організації у лексикографічних виданнях						
Тема 5. Історичний та територіальний аналіз, соціальна диференціація словникового складу німецької мови. Лексикографія.	11	2	2	6	1	ДС,Т, РЗ/5
Разом за модулем 3	11	2	2	6	1	5
СТИЛІСТИКА						
Змістовий модуль 4. Stilistik als Wissenschaftsdisziplin						
Тема 6. Stilistik als Wissenschaftsdisziplin.	8	2	2	4	-	СЗ, ДС

Stiltheoretische Grundlagen. Sprache / Rede-Stil. Probleme der Stilklassifikation. Funktionalstile. Stilzüge.						
Тема 7. Stilistische Bedeutung. Stilnorm. Stilelemente.	11	2	2	6	1	СЗ, ДС, ТР/5
Разом за модулем 4	19	4	4	10	1	5
Змістовий модуль 5. Stilfiguren						
Тема 8. Stilfiguren. Tropen. Stilistische Figuren der Hinzufügung.	11	2	2	6	1	СЗ, ДС, ТР
Тема 9. Stilistische Figuren der Auslassung und des Platzwechsels.	11	2	2	6	1	СЗ, ДС, ТР, КР/5
Разом за модулем 5	22	4	4	12	2	5
Змістовий модуль 6. Allgemeine Begriffe der Makrostilistik						
Тема 10. Zum Problem der Darstellungsarten. Erzählperspektive. Rededarstellung.	11	2	2	6	1	СЗ, ДС, ТР/5
Тема 11. Analyse der literarischen Texte.	17	2	6	8	1	СЗ, ДС, ТР, Р/5
Контрольована робота	2	-	2	-	-	КР
Разом за модулем 6	30	4	10	14	2	10
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	120	22	28	62	8	40
Підсумковий контроль						
Види підсумкових робіт						Бал
модульні контрольні роботи або за потреби екзамен						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний контроль) та іспит						100
Усього годин	120	22	28	62	8	

* Форми навчання та контролю: П – проєкт, СЗ – семінарське заняття, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов’язкових аудиторних занять (лекційних та семінарських занять), без участі викладача та опрацювання ним теоретичної вітчизняної та німецькомовної літератури.

Самостійна робота може виконуватися у бібліотеці, в домашніх умовах. Діагностику якості самостійної роботи здобувача та аналіз її результатів викладач здійснює під час семінарських занять, а також в позааудиторний час за графіком консультаційних занять, складеним кафедрою німецької філології з урахуванням потреб і можливостей студента.

Самостійна робота ЗО забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни: навчальними та методичними посібниками, силабусом, конспектами лекцій, технічними засобами навчання.

Самостійна робота ЗО включає:

1. Самостійне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, тобто виділених навчальних тем за змістовими модулями та виконання практичних завдань на семінарах.
2. Вивчення окремих тем або питань, що не розглядаються в курсі лекцій, для написання тез або статті.
3. Укладання словника наукових термінів для систематизації вивченого матеріалу та його засвоєння.
4. Виконання практичних завдань згідно тематики семінарських занять з метою удосконалення навичок практичного використання словникового та фразеологічного складу мови та розвитку вміння робити лексичний аналіз тексту (виявлення та розпізнавання словотворчих моделей німецької мови, семантичний аналіз словникового фонду мови).
5. Стилiстичний аналіз художнього тексту.

Схема стилістичного аналізу тексту

Textanalyse nach dem Schema:

1. Über den Autor.
2. Gegenstand.
3. Fabel (kurze Nacherzählung).
4. Thema und thematische Gliederung des Textes.
5. Darstellungsart.
6. Rededarstellung.
7. Erzählperspektive.
8. Stilistische Mittel.
9. Die Einstellung des Autors zum Dargestellten.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач не може бути присутнім на лекційних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом. Виконувати завдання здобувач повинен самостійно. Підготовка до семінарів має бути вчасною.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою і складається із суми балів за поточний контроль знань (відповідь студента на семінарах та поточні

контрольні роботи/тести, що у сумі становить максимум 40 балів) і балів за екзамен у формі підсумкової модульної контрольної роботи/робіт або усного екзамену (60 балів), який здобувач складає, якщо підсумкова оцінка з дисципліни становить менше 75 балів.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю, який передбачено цим силабусом у випадку, якщо здобувач успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

У випадку, якщо підсумкова семестрова оцінка (сума балів поточного і підсумкового модульного контролю) менше 75 балів, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит у формі опитування (усного, письмового, тестового контролю).

Оцінювання поточного контролю здійснюється таким чином:

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу лексичних одиниць/тексту) і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу із дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту) і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу із дисципліни.

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту) і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу із дисципліни.

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту) і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу із дисципліни.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

Здобувачі, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

При цьому студент у встановлені терміни подає заяву на ім'я декана та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної мобільності. Невід'ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність студентам ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу здобувача вищої освіти над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до

початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

V. Підсумковий контроль

Формами підсумкового семестрового контролю є модульна контрольна робота/роботи або екзамен. Здобувачі здають екзамен у випадку, якщо підсумкова семестрова оцінка (сума балів поточного і підсумкового модульного контролю) становить менше 75 балів, або за бажанням підвищити рейтинг. При цьому бали, набрані студентом за результатами модульних контрольних робіт, які передбачено силябусом цієї навчальної дисципліни, анулюються.

В оцінці знань студентів на іспиті враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, законами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;
- 5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

Відповідь вважається *повною (60 балів)*, якщо здобувач повністю оволодів матеріалом, обізнаний з усіма поняттями і термінами навчального курсу і адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені питання, а також посилається на наукові дослідження з навчальної дисципліни, ознайомлений зі спеціальною літературою; демонструє здатність аналізувати факти, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками.

Відповідь вважається *недостатньо повною (40 балів)* за умов непоганого володіння знаннями з навчального предмету. Відповідь здобувача має бути правильною і обґрунтованою. Студент повинен продемонструвати знання теоретичного матеріалу, навички самостійної навчально-пізнавальної діяльності, здатність викладати матеріал в певній логічній послідовності. Допускаються незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння викладеного матеріалу.

Відповідь вважається *неповною (20 балів)*, якщо продемонстровані знання з предмету носять фрагментарний і поверхневий характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Здобувач обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни, але не може дати достатньо критичної їх оцінки; допускає суттєві помилки, які порушують логіку викладення матеріалу.

Іспит вважається *нескладеним* за умов неправильної або неповної відповіді, яка свідчить про нерозуміння поставленого завдання. Здобувач не володіє понятійно-категоріальним апаратом, необізнаний з літературою з навчальної дисципліни і допускає грубі помилки у викладенні матеріалу.

- Оцінка **“відмінно”** відповідає **54-60** балам за глибокі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичного курсу німецької мови.
- Оцінка **“добре”** відповідає **46-53** балам за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичного курсу німецької мови.
- Оцінка **“задовільно”** відповідає **36-45** балам за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичного курсу німецької мови.
- Оцінка **“незадовільно”** відповідає **0-35** балам за незнання теоретичного й практичного матеріалу з теоретичного курсу німецької мови.

Усна відповідь на іспиті з Теоретичного курсу німецької мови складається з виконання практичного завдання – стилістичного аналізу тексту та відповідей на теоретичні запитання. Текст для аналізу студент отримує на іспиті.

Питання до екзамену з «Лексикології»

1. Lexikologie als Wissenschaft.
2. Aufgaben der Lexikologie und ihrer Teildisziplinen.
3. Das Wort als Grundeinheit der Sprache. Wesensmerkmale des deutschen Wortes.
4. Problem der Definition des Wortes. Die Definition des Wortes nach Th.Schippan und M.Stepanova.
5. Struktur und Arten der Wortbedeutung.
6. Die semantische Struktur des Wortes. Das Sem. Das Semem / Die lexikalisch-semantische Variante der Bedeutung.
7. Die semantische Komponentenanalyse der Lexik.
8. Motiviertheit der Wortbedeutung. Arten der Motiviertheit.
9. Synonymie. Klassifikation der Synonyme.
10. Lexikalische Antonyme und ihre semantischen Abarten.
11. Homonyme. Differenzierungsmittel der Homonyme und Wege ihrer Entstehung.
12. Bedeutungsüberordnung und -unterordnung (Hyperonymie und Hyponymie).
13. Wege der Bereicherung des deutschen Wortschatzes.
14. Bedeutungswandel.
15. Bedeutungsübertragung. Metapher und Metonymie.
16. Euphemismen und Gründe ihrer Entstehung.
17. Entlehnung. Typen von Entlehnungen im Deutschen.
18. Ursachen und Formen der Entlehnung.
19. Das Wesen des Morphems. Arten der Morpheme.
20. Wortbildungsarten im Deutschen.
21. Komposition. Determinativkomposita. Kopulativkomposita. Rektionskomposita.

- Possessivkomposita.
22. Zusammenrückung und Zusammenbildung.
 23. Kurzwortbildung.
 24. Ableitung / Derivation.
 25. Vieldeutigkeit.
 26. Semantische Gruppenbildung im Wortschatz: Wortfamilien, Wortfelder.
 27. Feste Wortkomplexe und ihre Merkmale.
 28. Traditionelle Klassifikation der Phraseologismen.
 29. Sprichwörtliche Satzredensarten und Sprichwörter.
 30. Erscheinungsformen der deutschen Sprache: Standardsprache – Umgangssprache – Dialekte.
 31. Territoriale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
 32. Soziale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
 33. Historische Gliederung des Wortschatzes.
 34. Klassifikation der Phraseologismen nach I.I. Černyšewa.
 35. Paradigmatische Beziehungen im lexikalisch-semantischen System.
 36. Phonetische, morphologische und orthographische Assimilation der Entlehnungen in der deutschen Sprache.
 37. Übertragung der Namenbezeichnung auf Grund der Ähnlichkeit. Die Arten der metaphorischen Bezeichnungsübertragung.
 38. Übertragung der Namensbezeichnung auf Grund eines logischen Verhältnisses. Die Arten der lexikalischen Metonymie.
 39. Sozial-berufliche Differenzierung der deutschen Sprache. Termini und Berufslexik.
 40. Die UK-Analyse, die Transformationsanalyse des Wortschatzes.
 41. Arten von Wörterbüchern.
 42. Entwicklungstendenzen der deutschen Gegenwartssprache.
 43. Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten.
 44. Neologismen. Das Schicksal der Neologismen.
 45. Archaismen. Archaismen des Begriffs, der Bedeutung, Formarchaismen.
 46. Lexikographie.

Питання до екзамену зі «Стилістики»

1. Zum Gegenstand und Aufgaben der Stilistik.
2. Stellung der Stilistik im System der Wissenschaften.
3. Definition des Begriffes „Stilistik“.
4. Probleme der Stilklassifikation.
5. Funktionalstile. Ihre Stilzüge.
6. Stilzüge. Determinanten des Stils.
7. Stil. Funktionalstile.
8. Zu den Begriffen Sprachestil / Redestil.
9. Stilistische Bedeutung unter dem syntagmatischen und paradigmatischen Aspekt.
10. Stilschichten und Stilfärbung.

11. Stilnorm. Verstoß gegen die Norm.
12. Stilelemente als variable Sprachmittel.
13. Lexikalische Stilelemente. Stilistische Aspekte der Synonyme. Stilistische Möglichkeiten phraseologischer Wendungen.
14. Wortbildung aus stilistischer Sicht. Transpositionen. Ableitungen. Zusammensetzungen.
15. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache aus stilistischer Sicht.
16. Probleme der Makrostilistik. Erzählperspektive.
17. Darstellungsarten.
18. Rededarstellung.
19. Stilfiguren und zum Problem ihrer Klassifikation.
20. Tropen.
21. Die stilistische Periphrase und ihre Abarten.
22. Metapher und ihre Abarten.
23. Metonymien.
24. Stilistische Figuren der Hinzufügung.
25. Wiederholung und ihre Abarten.
26. Figuren der Entgegensetzung. Häufung des Verschiedenen.
27. Stilistische Figuren der Auslassung.
28. Eingliedrige Sätze und syntaktische Ellipse in verschiedenen funktionalen Stilen.
29. Stilistische Figuren des Platzwechsels.
30. Geschichtliche Entwicklung der Stilistik.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Лексикологія

Основна література:

1. Білоус О.М. Порівняльна лексикологія (курс лекцій німецькою мовою): Навчальний посібник: видання 2-ге доопр. та доп. Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2013. 244 с.
2. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари: навч. посібник: вид. 4-те, переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 420 с.
3. Король А.А. Lexikologie der deutschen Sprache: Lehrbuch = Лексикологія німецької мови: Навчальний посібник для студ. ф-ту іноземних мов. Чернівці : Книги – ХХІ, 2017. 112 с.
4. Лексикологія німецької мови : навч. посіб. для студ. фак. «Референт-перекладач» / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філології; упоряд. Ж. Є. Потапова]. Вид. доп. та переробл. Харків. : Вид-во НУА, 2011. 108 с.
5. Оруй О.А. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
6. Burger H. Phraseologie : Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2010. 239 S.
7. Bußmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart : Alfred Kröner Verlag, 1990. 904 S.
8. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. 3. Aufl. / Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz. Tübingen : Niemeyer, 2007. 382 S.
9. Römer Ch. Der deutsche Wortschatz : Struktur, Regeln und Merkmale. 2., überarb. und erg. Auflage. Tübingen : Narr Francke Attempto Verlag, 2019. 234 S.
10. Schippan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1992. 306 S.

Додаткові джерела:

11. Barz I. Die Wortbildung. Duden. Band 4. Die Grammatik : 7. Auflage. Mannheim : Dudenverlag, 2005. S. 641–772.
12. Eichinger L. M. Deutsche Wortbildung : Eine Einführung. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2000. 269 S.
13. Elsen H. Deutsche Konfixe. Deutsche Sprache. 2005. № 2. S. 133–140.
14. DUDEN. URL : <https://www.duden.de/>
15. DWDS. Режим доступу URL : <https://www.dwds.de/>
16. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. 3. Aufl. Tübingen : Niemeyer, 2007. 382 S.

17. Heusinger S. Die Lexik der deutschen Gegenwartssprache. München : Fink, 2004. 303 S.
18. OWID. URL : <https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html>
19. PONS. Online-Wörterbuch. URL : <https://de.pons.com/>
20. Schenkel W., Helbig G. Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben. Leipzig : VEB Bibl. Inst. 1973. 458 S.
21. Storjohann P. Deutsche Antonyme aus korpuslinguistischer Sicht. URL: https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/deliver/index/docId/5064/file/Storjohann_Deutsche_Antonyme_aus_korpuslinguistischer_Sicht_2015.pdf

Стилістика

Основна література:

22. Іваницька М. Л. Практикум зі стилістики сучасної німецької мови. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2009. 125 с.
23. Лисецька Н. Стилістичні особливості німецького політичного дискурсу, що тематизує російську війну в Україні (на прикладі топосу тиску / Druck-Toros). Актуальні питання іноземної філології. 2023. Вип. 18. С. 28–35. DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-4>
24. Bünting K-D. Ratgeber: Stilsicheres Deutsch. Köln: Tandem Verlag GmbH, Königswinter, 2007. 320 S.
25. Eroms H.-W. Stil und Stilistik: Eine Einführung (Grundlagen der Germanistik (GrG), Band 4. Taschenbuch. Erich Schmidt Verlag GmbH and Co. 2014. 293 S.
26. Fix U., Poethe H., Yos G. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. 3. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 2003. 236 S.
27. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. 2. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 1996. (Reprint 2012) 341 S.
28. Lysetska N. H. Anstöße zur linguistischen Textanalyse. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Innovative Technologies in Science». (March 2017, Ajman, UAE). Dubai: ROStranse Trade FZC Company, 2017. № 3 (19), Vol. 4. P. 40–45.
29. Lysetska N., Heidemeyer V. Stilistik der deutschen Sprache (Vorlesungskurs). Навчальний посібник: курс лекцій. (З грифом МОН України, лист № 1.4/ 18-Г-1483 від 23.06.2008 р.). Луцьк: видавничий відділ «Вежа», 2009. 132 с.
30. Michel G. Stilistische Textanalyse: Eine Einführung. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH europäischer Verlag der Wissenschaften, 2001. 212 S.
31. Sandig B. Stilistik der deutschen Sprache. Ausgabe Reprint. De Gruyeter: Berlin, Boston. 2019. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110832907>

32. Sowinski B. Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen. Stuttgart: Metzler, 1991. 247 S.

Додаткові джерела:

33. Казимір В. О., Яремчук І. М. Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
34. Лисецька Н. Г. Неологізми німецької мови як об'єкт наукових пошуків зі стилістики та лінгвістики тексту в контексті підготовки майбутніх філологів. Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries» : Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Venice. Venice: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 83–86.
35. Леся Українка у світі перекладу (вибрані переклади європейськими та східними мовами) / укл.: А. М. Архангельська, О. М. Белих, А. В. Біднюк, Л. В. Бондарук, Ван Їцзін, О. А. Вишневіська, О. С. Воробей, О. П. Гуз, Н. О. Данилюк, С. В. Засєкін, І. М. Калиновська, Н. Г. Лисецька, Р. Мерзова, І. Мchedладзе, Н. Наскідашвілі, А. Б. Павлюк, О. І. Приймачок, О. О. Рогач, А. Л. Татаренко, Т. М. Хайчевська, І. В. Чарікова, С. Чхатарашвілі; упоряд. і відп. ред. Н. О. Данилюк: навч. посіб. для студ. спец. 035. Філологія. 2-е вид., випр. і доп. (Рекомендовано до друку та надано гриф «Затверджено вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки» (протокол № 6 від 27.05.2021 р.)). Київ: Кондор, 2021. 355 с.
36. Лисецька Н. Актуалізація й узуалізація нових лексем „der Masterplan Migration“ та „Ankerzentren“ у німецькому політичному дискурсі. Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал. / редкол. В. І. Кушнерик та ін. Чернівці, 2019. №. 2 (18). С. 160–167.
37. Лисецька Н. Г. Стилістичні засоби вираження концепту «Еуропа» у сучасній німецькомовній пресі. // Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2021. Pp. 414–417. URL: <https://sci-conf.com.ua/imezhhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-oktyabrya-2021-goda-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>.
38. Лисецька Н. Г. Стилістичне наповнення антивоєнного дискурсу на прикладі твору Марка Рейвенгілла „Freedom and Democracy I Hate You“. Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія «Філологічні науки». Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», травень 2013. № 9 (268). С. 267–274.

39. Лисецька Н. Die politische Sprache von heute: in Metaphern und Innovationen. «Наукові записки». Серія «Філологічні науки (Мовознавство)». Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Випуск 105 (1). С. 71–75.
40. Ossypov P. Stilistik der deutschen Sprache. Методичні рекомендації з дисципліни «Стилістика німецької мови». Mykolajiw, 2019. 106 S.

Лексикографічні джерела та корпуси

1. Німецько-український фразеологічний словник / уклад.: Гавриць В. І., Пророченко О. П. Київ : Рад. шк., 1981. 382 с.
2. Agricola E. Wörter und Wendungen. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1992. 818 S.
3. DUDEN. URL : <https://www.duden.de/>
4. Duden. Das Bedeutungswörterbuch. Band 10. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. 1103 S.
5. Duden. Deutsches Universal Wörterbuch A-Z. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1996. 1816 S.
6. Duden. Das Herkunftswörterbuch. Band 7. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1997. 840 S.
7. Duden. Das Stilwörterbuch. Band 2. Mannheim ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1970. 846 S.
8. Duden. Die deutsche Sprache zur Jahrtausendwende / Hrsg. K. M. Eichhoff-Cypes u. R. Hoberg. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2000. 344 S.
9. Duden. Die sinn- und sachverwandten Wörter. Band 8. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1998. 858 S.
10. Duden. Redewendungen. Idiomatisches Wörterbuch. Band 11. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1998. 864 S.
11. Duden. Richtiges und gutes Deutsch. Band 9. Mannheim : Dudenverlag, 1985. 803 S.
12. Duden. Zitate und Aussprüche. Band 12. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. 959 S.
13. DWDS. Режим доступу URL : <https://www.dwds.de/>
14. Friedrich W. Moderne deutsche Idiomatik. Alphabetisches Wörterbuch mit Definitionen und Beispielen. München : Max Hueber Verlag, 1995. 565 S.
15. Langenscheidt Online Wörterbücher. Режим доступу: <https://de.langenscheidt.com/>
16. Lewandowski Th. Linguistisches Wörterbuch, in 3 Bdn. Wiesbaden, 1990. S. 158–162.

17. OWID. URL : <https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html>
18. PONS. Online-Wörterbuch. URL : <https://de.pons.com/>
19. Wander K. F. W. Deutsches Sprichwörterlexikon. Ein Hausschatz für das deutsche Volk. B. 4, Leipzig, 1876 (Neudruck Darmstadt 1977), Sp. 1355.
20. WDG – Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. Berlin, 1961–1977.
21. Weidenfeld K. S. Lexikon der schönsten Sprichwörter und Zitate. Berlin : Bassermann, 2000. 400 S.
22. WORTSCHATZ. Universität Leipzig. URL : <https://wortschatz.uni-leipzig.de/de>